

nak a munkásainknak és megakadályozzák a kivándorlást.

A kenderiskola felállítását én nem tartom szükségesnek és ehelyett a fa- és fémipariskola kibővítését, illetve más szakmabeli iskolák felállítását kellene a kormánytól kérni. Tudomásom szerint a kenderiskola nem munkásokat, hanem gyárvezetőket képezne ki, ezekre pedig Magyarországon sajnos csak kis számban van szükség.

Ha mindazt, amit ezen sorok között megírtam, megvalósítjuk és a város hatósága a városi polgárok bevonásával egyesületet alapít az idegenforgalom emelése érdekében, akkor a tervbe vett kiállítást a legnagyobb arányok között lehet és kell megvalósítani. Ebben a kérdésben is mielőbb határozni kell, hogy kellő időben megtegyék az előkészületeket a kiállítás érdekében.

Hiszen, hogy kormányunk Magyarország második városát, a nagy magyar Alföld szívé: Szegedet elsősorban támogatja és nekünk juttatja az egyetemet. Ha a mi derék polgármesterünk a hatósággal együttesen, a polgároknak szűkebb tanácskozásba való bevonása által városunk fejlődésének előmozdításával és az előadottak megvalósításával foglalkozni fog, úgy megteremtődik a nagy Szeged, ahol fejlődik a kereskedelem és az ipar és ahol a csendes életet — nagyvárosias, élénk forgalom és jólét váltja fel.

**Vezérkari változások.** Hetek óta tudnak egyes lapok arról, hogy a vezérkarban nagy változások lesznek. Most — a Neues Wiener Tagblatt jelentése szerint — a vezérkarban nem lesz változás; Conrad vezérkari főnök megmarad hivatalában.

ez mély bölcsesség, de hogy miért szontyolodsz el rajta éppen ez alkalommal, azt igazán nem tudom. (Járkál a szobában.)

**Jolán** (feltámaszkodik): Utálom magam.

**Dezső:** De hát mért? Mi lelt? Nem értelek!

**Jolán:** Mert zavart csinálók kettőtök között. Diszharmoniót, problémákat hozok közeetek. Pedig oly gyönyörű volt ez a ti barátságotok, oly gyönyörű, diadalmas, mély életalkotás, annyival szebb és komolyabb minden szerelemnél, amit eddig láttam — talán a mienknél is.

**Dezső:** Jolán!

**Jolán:** Ugy szerettelek ezért a barátságért! talán ezért legjobban. És most elrontom. És mit adok helyette? (Megint lehajtja a fejét.)

**Dezső:** De Jolán! Mit beszélsz? Mért? Mért rontod te el a mi barátságunkat? Ez mind örültség. Hát nem tudna az én barátom a te barátod is lenni? Hiszen sohasem akartad, hogy válaszsza kettőtök között. És most sem akarhatod.

**Jolán** (nemet int.)

**Dezső:** Ugy-e nem? Hát akkor mi lesz most, másképp, mint régen volt? Hiszen tudom, hogy te is szereted Eleket. Bánt, ha rólad meg a szerelemről beszélek vele? Hát nem fogunk többet beszélni ezekről. Soha.

**Jolán:** Hiába.

**Dezső:** Mi hiába, mért hiába?

**Jolán:** Nem tudom. (Sir.) Nem tudom.

**Dezső:** Jolán! Édes, drága, jó fiam, mi bajod?

**Jolán:** Nem tudom.

**Elek:** Megmondjam neked öregem? Te időközben hosszabb utazást tettél, mint én és most először volt, hogy külön néztél meg valamit.

Nagyméltóságu Vallás- és Közoktatásiügyi magyar királyi Miniszter Ur!

Szeged szabad királyi város közönségének évszázados törekvése, hogy területe iskolák, különösen főiskolák székhelye legyen.

Már a tizenharmadik században kiegészíti lyceumát bölcsészeti tanfolyammal és jogi főiskola fölállítását kéri, ki is érdemli a törvényhozás s a korona hozzájárulását s a megvalósítás csak pénzügyi nehézségek miatt maradt el.

Amint a harmadik egyetem ügye fölszínre kerül, Szeged emlékiratokban, fölterjesztésekben mutatva ki jogosultságát és alkalmasságát az egyetem befogadására, mindenkor az első közt siet a telhető legnagyobb áldozatot följánlani, 1876 óta szinte állandóan napirenden van a szegedi egyetem és valahányszor tárgyalás, megfontolás alá kerül a létesítés kérdése, az összes irányadó tényezőket vita nélkül elismerik Szeged igényének igazságát.

Volt szerencsénk ismételt meggyőződést szerezhetni arról, hogy Ő császári és apostoli királyi Felsége legmagasabb engedélyét a legkegyelmesebben adná meg, királyi szavával ujjafermentett városának egyetemmel való fölékesítéséhez.

A mindenkori magyar királyi kormány teljes elismeréssel méltóztatott fogadni ajánlatainkat, sőt 1882-ben el is határozta a szegedi egyetem fölállítását és Trefort Ágoston ki is dolgoztatta annak tervezetét.

Az országgyűlés szinte egyhangú véleménye, pártkülönbség nélkül, ismételt megnyilatkozott Szeged mellett.

A törvényhatóságok készséggel támogatják törekvését és az ország egész sajtója egyöntetű rokonszenvvel állt mellé.

Csak az ország pénzügyi helyzete gátolta mindig a kivített.

**Dezső:** Elek! Hát féltékenyek vagytok egymásra.

**Elek:** Nem. Sokkal komolyabb valamiről van itt szó. Éreztem, mikor beléptem a szobába. És lehet, lehet, hogy már tavaly azért utaztam el. Talán, hogy ne legyen olyan feltűnő, ha külön utra térsz.

**Dezső** (barátja vállára teszi a kezét): Elek, Elek! Mit akartok tőlem? Egy padban ültünk kis diákkorunkban, egy laboratóriumban dolgoztunk nagy diákkorunkban, együtt csavarogtunk külföldön, egy volt a kasszánk és egy az életcélunk, közös volt minden szeretetünk és minden ellenségünk. A te életed eseménye is volt, minden velem történt és most mikor életem legkomolyabb, legdöndőbb eseménye történik, most — —

**Jolán** (felugrik): Nem, nem!

**Elek** (keserűen): Látod öregem? Pedig igaza van. Rád is tartozónak érzed az én utazásomat? Én csak galériákat és kolostorokat láttam. Azok nem protestálnak ilyen osztozás ellen.

**Dezső** (visszaül és a tenyerébe temeti az arcát.)

**Elek:** Azt akartad, hogy beszéljünk a dologról. Beszélhetünk. Nem, mert azzal le-tárgyaljuk, hanem inkább, mert úgy sem változtat semmin.

**Jolán:** Elek haragszik rám?

**Elek:** Nem, Jolán. Sőt köszönöm, hogy ilyen komolyan vette a barátságunkat. Dezső félreért. Ha maga nem állítja élére a dologot, én tettem volna meg.

**Jolán** (a férje mellé ül és a vállára fekteti a fejét): Dezső!

**Elek:** Ne busulj öreg. Ez már így van. Együtt vándoroltunk az életrengetegben és ami kaland velünk történt, beszámoltunk egymásnak róla, mert-közös háborunk volt. De

# A FELIRAT.

Általánosan ismertek azok az elvitázhatlan előnyök, amelyek Szegedet minden más városok fölött elsősorban alkalmassá teszik egyetem befogadására és köztudomásu, hogy közönségünk tervszerűleg készíti elő ennek útját.

Természetes központja Szeged az ország alsó részének kelettől egész nyugatig, gőcpontja az országos közúti hálózatnak, a gőzhajózásnak és nemzetközi csatlakozásu vasúti vonalaknak, úgy a Dunán-, mint a Tiszán-tuli részekből gyorsan és kevés költséggel elérhető.

Századok óta Budapest után — ma már 124,000 lakossal — a legnépesebb és legnagyobb városa az országnak és fejlődésének törvényszerűsége biztosítja, hogy az idők végéig az is marad.

Teljesen egynyelvű, szintiszta magyar, bár időnkint tömeges az idegen — német, szerb — település, nyelvben, érzésben és szokásokban csakhamar magyarrá idomul mind.

Népéből kivált rajok képezik számos délvidéki község magyarságának magvát.

Páratlan a hatás s az eredmény, amit a magyarosítás terén elér, a Délvidék nagy előszeretettel küldi fiait Szegedre és annyi iskolát soha nem lehet fölállítani, hogy már a megnyitás évében zsufolásig meg ne töltenék.

Budapestet kivéve, legtöbb az iskolája és ezek a legnépesebbek az egész országban.

Két főgimnázium, főreáliskola, felső-kereskedelmi iskola, két fiu-, három leány-polgári iskola, felsőbb leányiskola, gépészeti és elektrotechnikai felső ipariskola, faipari szakiskola, tanítóképezde, tanítónő-képezde, erdő-őri szakiskola, iparos szakiskolák, nőipariskola, háziipariskola, zeneiskola stb. székhelye és állandóan tárgyalás alatt áll, hely-

mikor ide beléptem, azt kérdeztem magamban: Kinek fog beszámolni? Nekem fogja-e mondani: ime, az új asszony közös vándorlásunkban tíz kalandom volt, ime, a tizenegyetik. Vagy pedig a feleségének fogja mondani: nézd, ez a barátság történt velem.

**Dezső** (megrázkódik a feltörő zokogástól.)

**Jolán:** Dezső, Dezső! Ó, hogy utálom magam. Dezső! Ne gondold, hogy akarok valamit. Semmit. Én csak nem birom. Mert szeretlek. Csak téged szeretlek. De tehetsz, amit akarsz. Nem fogok neheztelni. Érte. Hiszen meg fog ez talán oldódni. Majd jó lesz később. Nem beszélünk többet erről és nem gondolunk rá. Beszélj, cselekedj szabadon érzésed szerint, ahogy eddig. Majd magától adódik. Ugy-e Elek?

**Elek** (feláll): Azt hiszem Jolán, hogy hiába. Nem maga mondta ezt előbb? Ó azt fogja csinálni, amit akar. De nem ő csinálja a tragédiát, hanem a tragédia őt. No most már igazán ideje, hogy aludni menjünk. Isten áldjon meg Dezső. (Dezső fölé hajol és megcsókolja a haját.) Isten áldjon meg Dezső. Isten vele Jolán.

(Egy óra múlva Dezső és Jolán a hálószobában vannak és vetkőzni készülnek.)

**Jolán** (hosszu kiütközés után): Dezső — kérnék valamit — de ne haragudj.

**Dezső** (levet és csendes): Mit Jolán?

**Jolán:** Kérlek. Menj a másik szobába, mig levetkőzöm.

**Dezső** (megütődve): Mi lelt? Egy fél év óta minden este együtt vetkőztünk. Mi lelt?

**Jolán** (piros arccal): Nem tudom — nem tudom. Talán csak máma. Kérlek szépen Dezső.

**Dezső** (kimegy.)

(Vége.)